

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Arm en rijk	Relaties tussen gebieden in de context plaatsen van verschillen in welvaart en welzijn.	Ontwikkelingsgebieden	15.1 Je beschrijft en verklaart de welvaart en verschillen in welvaart ten aanzien van inkomen, werk- en werkgelegenheid binnen de VS.	15.1 Je beschrijft de welvaart en verschillen in welvaart ten aanzien van inkomen, werk- en werkgelegenheid binnen de VS en Nigeria beschrijven en verklaren en verschillen tussen beide landen met elkaar vergelijken en verklaren.	15.1 Je beschrijft de welvaart en verschillen in welvaart ten aanzien van inkomen, werk- en werkgelegenheid binnen de VS en Nigeria beschrijven en verklaren en verschillen tussen beide landen met elkaar vergelijken en verklaren.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			n.v.t.	n.v.t.	25.1 Je beschrijft welvaart en welvaartsverschillen in Nigeria en legt een verband met kwantitatieve en kwalitatieve honger.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/4 De kandidaat kan de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	25.2 Je beschrijft de gezondheidstoestand en de gezondheidszorg in Nigeria aan de hand van een aantal sleutelindicatoren.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	AK/V/4 De kandidaat kan de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid in Nigeria beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven	
		Verschillen in welvaart en welzijn in de eigen regio en Nederland	14.1 Je beschrijft en verklaart verschillen in welvaart en regionale verschillen in welvaart (ten aanzien van werk, werkgelegenheid en inkomen) en gezondheid in Nederland.	14.1 Je beschrijft en verklaart verschillen in welvaart en regionale verschillen in welvaart (ten aanzien van werk, werkgelegenheid en inkomen) en gezondheid in Nederland.	14.1 Je beschrijft en verklaart verschillen in welvaart en regionale verschillen in welvaart (ten aanzien van werk, werkgelegenheid en inkomen) en gezondheid in Nederland.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
Bevolking en ruimte	Inzichtelijk maken wat bevolkingskenmerken zijn en hoe bevolking zich verhoudt tot andere geografische factoren.	Bevolkingskenmerken	13a.3 Je beschrijft verschillen tussen bewoners van wijken/buurtten in de eigen regio.	13a.3 Je beschrijft de verschillen en legt verbanden tussen bewonerskenmerken van bewoners van wijken/buurtten in de eigen regio.	13a.3 Je beschrijft de verschillen en legt verbanden tussen bewonerskenmerken van bewoners van wijken/buurtten in de eigen regio.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven
			16a.1 Je beschrijft de natuurlijke en sociale bevolkingsgroei van de eigen regio.	16a.1 Je beschrijft de natuurlijke en sociale bevolkingsgroei van de eigen regio.	16a.1 Je beschrijft de natuurlijke en sociale bevolkingsgroei van de eigen regio.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren
			16a.2 Je beschrijft de samenstelling en spreiding van de bevolking in de eigen regio op hoofdlijnen.	16a.2 Je beschrijft de samenstelling en spreiding van de bevolking in de eigen regio op hoofdlijnen.	16a.2 Je beschrijft de samenstelling en spreiding van de bevolking in de eigen regio op hoofdlijnen.	Se	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Inzichtelijk maken wat bevolkingskenmerken zijn en hoe bevolking zich verhoudt tot andere geografische factoren.	Bevolkingskenmerken	16b.1 Je beschrijft en verklaart de ontwikkeling van de bevolking in de eigen regio op hoofdlijnen en gevolgen voor de inrichting.	16b.1 Je beschrijft en verklaart de ontwikkeling van de bevolking in de eigen regio op hoofdlijnen en gevolgen voor de inrichting.	16b.1 Je beschrijft en verklaart de ontwikkeling van de bevolking in de eigen regio op hoofdlijnen en gevolgen voor de inrichting.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	
		n.v.t.	16b.3 Je beschrijft op grond van de verwachte ontwikkeling van de bevolking gevolgen voor het voorzieningenniveau in de eigen regio.	16b.3 Je beschrijft op grond van de verwachte ontwikkeling van de bevolking gevolgen voor het voorzieningenniveau in de eigen regio.	n.v.t.	SE	SE	n.v.t.	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	
		17.1 Je beschrijft en verklaart de samenstelling, ontwikkeling en spreiding van de bevolking in Nederland vanaf 1950 op hoofdlijnen.	17.1 Je beschrijft en verklaart de samenstelling, ontwikkeling en spreiding van de bevolking in Nederland en Duitsland vanaf 1950 op hoofdlijnen en de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen.	17.1 Je beschrijft en verklaart de samenstelling, ontwikkeling en spreiding van de bevolking in Nederland en Duitsland vanaf 1950 op hoofdlijnen en de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	
		n.v.t.	17.3 Je beschrijft en verklaart aan de hand van gegeven toekomstverwachtingen van de Nederlandse en de Duitse bevolkings-ontwikkeling in de komende decennia de daarmee samenhangende demografische, sociaaleconomische en ruimtelijke gevolgen en de overeenkomsten en verschillen tussen beide landen.	17.3 Je beschrijft en verklaart aan de hand van gegeven toekomstverwachtingen van de Nederlandse en de Duitse bevolkings-ontwikkeling in de komende decennia de daarmee samenhangende demografische, sociaaleconomische en ruimtelijke gevolgen en de overeenkomsten en verschillen tussen beide landen.	n.v.t.	CE	CE	n.v.t.	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	
		17.4 Je beschrijft de veranderingen vanaf 1950 in de inrichting voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in stedelijke en landelijke gebieden in Nederland op hoofdlijnen.	17.4 Je beschrijft de veranderingen vanaf 1950 in de inrichting voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in stedelijke en landelijke gebieden in Nederland en Duitsland op hoofdlijnen en de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen beschrijven en verklaren.	17.4 Je beschrijft de veranderingen vanaf 1950 in de inrichting voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in stedelijke en landelijke gebieden in Nederland en Duitsland op hoofdlijnen en de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen beschrijven en verklaren.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Bevolking en ruimte	Inzichtelijk maken wat bevolkingskenmerken zijn en hoe bevolking zich verhoudt tot andere geografische factoren.	Bevolkingskenmerken	18.1. Je beschrijft en verklaart de samenstelling, ontwikkeling en spreiding van de bevolking vanaf 1980 in China op hoofdlijnen.	18.1. Je beschrijft en verklaart de samenstelling, ontwikkeling en spreiding van de bevolking vanaf 1980 in China op hoofdlijnen.	18.1. Je beschrijft en verklaart de samenstelling, ontwikkeling en spreiding van de bevolking vanaf 1980 in China op hoofdlijnen.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
			n.v.t.	18.3 Je beschrijft en verklaart aan de hand van gegeven toekomstverwachtingen van de Chinese bevolkingsontwikkeling in de komende decennia de daarmee samenhangende demografische, sociaaleconomische en ruimtelijke gevolgen.	18.3 Je beschrijft en verklaart aan de hand van gegeven toekomstverwachtingen van de Chinese bevolkingsontwikkeling in de komende decennia de daarmee samenhangende demografische, sociaaleconomische en ruimtelijke gevolgen.	n.v.t.	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
		Migratie	17.2 Je beschrijft de omvang en richting van binnenlandse en buitenlandse migratie en de ontwikkeling daarin vanaf 1950 in Nederland op hoofdlijnen.	17.2 Je beschrijft de omvang en richting van binnenlandse en buitenlandse migratie en de ontwikkeling daarin vanaf 1950 in Nederland en Duitsland op hoofdlijnen en beschrijft en verklaart de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen.	17.2 Je beschrijft de omvang en richting van binnenlandse en buitenlandse migratie en de ontwikkeling daarin vanaf 1950 in Nederland en Duitsland op hoofdlijnen en beschrijft en verklaart de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			18.2 Je beschrijft en verklaart de omvang en de richting van binnenlandse migratie en de ontwikkeling daarin vanaf 1980 op hoofdlijnen in China.	18.2 Je beschrijft en verklaart de omvang en de richting van binnenlandse migratie en de ontwikkeling daarin vanaf 1980 op hoofdlijnen in China.	18.2 Je beschrijft en verklaart de omvang en de richting van binnenlandse migratie en de ontwikkeling daarin vanaf 1980 op hoofdlijnen in China.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
		Ruimtelijke ontwikkeling	16a.3 Je typeert het ruimtegebruik in de eigen regio en de eigen regio benoemt als het als stedelijk, landelijk of suburbaan.	16a.3 Je typeert het ruimtegebruik in de eigen regio en de eigen regio benoemt als het als stedelijk, landelijk of suburbaan.	16a.3 Je typeert het ruimtegebruik in de eigen regio en de eigen regio benoemt als het als stedelijk, landelijk of suburbaan.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren
			16a.4 Je brengt de inrichting van de eigen woonwijk in kaart brengen en beschrijft deze.	16a.4 Je brengt de inrichting van de eigen woonwijk in kaart brengen en beschrijft deze.	16a.4 Je brengt de inrichting van de eigen woonwijk in kaart brengen en beschrijft deze.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Bevolking en ruimte	Inzichtelijk maken wat bevolkingskenmerken zijn en hoe bevolking zich verhoudt tot andere geografische factoren.	Ruimtelijke ontwikkeling	16b.1 Je beschrijft recente veranderingen in de inrichting van de eigen regio voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in de eigen regio op hoofdlijnen.	16b.1 Je beschrijft recente veranderingen in de inrichting van de eigen regio voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in de eigen regio op hoofdlijnen.	16b.1 Je beschrijft recente veranderingen in de inrichting van de eigen regio voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in de eigen regio op hoofdlijnen.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren
			16b.4 Je benoemt de instellingen die zich in de eigen regio bezig houden met bevolking en ruimtelijke inrichting en beschrijft hun hoofdtaken.	16b.4 Je benoemt de instellingen die zich in de eigen regio bezig houden met bevolking en ruimtelijke inrichting en beschrijft hun hoofdtaken.	16b.4 Je benoemt de instellingen die zich in de eigen regio bezig houden met bevolking en ruimtelijke inrichting en beschrijft hun hoofdtaken.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren
			16c.1 Je beschrijft bij (her)inrichtingsplannen en/of ruimtelijke maatregelen in de eigen regio de voor- en nadelen.	16c.1 Je beschrijft bij (her)inrichtingsplannen en/of ruimtelijke maatregelen in de eigen regio de voor- en nadelen.	16c.1 Je beschrijft bij (her)inrichtingsplannen en/of ruimtelijke maatregelen in de eigen regio de voor- en nadelen.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren
			16c.2 Je beschrijft de woon- en leefkwaliteit van een woonwijk in de eigen regio en beoordeelt mogelijke maatregelen of oplossingen.	16c.2 Je beschrijft de woon- en leefkwaliteit van een woonwijk in de eigen regio en beoordeelt mogelijke maatregelen of oplossingen voor.	16c.2 Je beschrijft de woon- en leefkwaliteit van een woonwijk in de eigen regio en beoordeelt mogelijke maatregelen of oplossingen voor.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren
			16c.3 Je voert een eenvoudig onderzoek uit over een vraagstuk verband houdend met verkeer en vervoer in de eigen regio en beoordeelt mogelijke maatregelen of oplossingen.	16c.3 Je voert een eenvoudig onderzoek uit over een vraagstuk verband houdend met verkeer en vervoer in de eigen regio en beoordeelt mogelijke maatregelen of oplossingen voor.	16c.3 Je voert een eenvoudig onderzoek uit over een vraagstuk verband houdend met verkeer en vervoer in de eigen regio en beoordeelt mogelijke maatregelen of oplossingen voor.	SE	SE	SE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren.	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren.	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren.
			17.4 Je beschrijft de veranderingen vanaf 1950 in de inrichting voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in stedelijke en landelijke gebieden in Nederland op hoofdlijnen.	17.4 Je beschrijft de veranderingen vanaf 1950 in de inrichting voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in stedelijke en landelijke gebieden in Nederland en Duitsland op hoofdlijnen en beschrijft en verklaart de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen.	17.4 Je beschrijft de veranderingen vanaf 1950 in de inrichting voor wonen, werken, voorzieningen, recreatie, verkeer en natuur in stedelijke en landelijke gebieden in Nederland en Duitsland op hoofdlijnen en beschrijft en verklaart de verschillen en overeenkomsten tussen beide landen.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Bevolking en ruimte	Inzichtelijk maken wat bevolkingskenmerken zijn en hoe bevolking zich verhoudt tot andere geografische factoren.	Ruimtelijke ontwikkeling	n.v.t.	17.5 Je beschrijft de woonkwaliteit, infrastructuur, bereikbaarheid en voorzieningen in twee stedelijke gebieden in Nederland en Duitsland en beschrijft en verklaart de verschillen en overeenkomsten tussen beide gebieden.	17.5 Je beschrijft de woonkwaliteit, infrastructuur, bereikbaarheid en voorzieningen in twee stedelijke gebieden in Nederland en Duitsland en beschrijft en verklaart de verschillen en overeenkomsten tussen beide gebieden.	n.v.t	CE	CE	n.v.t.	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			n.v.t.	17.6 Je beschrijft bij herinrichtingsplannen en ruimtelijke maatregelen in stedelijke gebieden in Nederland en Duitsland voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	17.6 Je beschrijft bij herinrichtingsplannen en ruimtelijke maatregelen in stedelijke gebieden in Nederland en Duitsland voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t	CE	CE	n.v.t.	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			18.4 Je beschrijft en verklaart de oorzaken van de snelle verstedelijking vanaf 1980 in China op hoofdlijnen.	18.4 Je beschrijft en verklaart de oorzaken van de snelle verstedelijking vanaf 1980 in China op hoofdlijnen.	18.4 Je beschrijft en verklaart de oorzaken van de snelle verstedelijking vanaf 1980 in China op hoofdlijnen.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
			18.5 Je beschrijft de gevolgen van de snelle verstedelijking vanaf 1980 in China voor wonen, werken, verkeer en milieu.	18.5 Je beschrijft de gevolgen van de snelle verstedelijking vanaf 1980 in China voor wonen, werken, verkeer en milieu en beschrijft bij de maatregelen de voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	18.5 Je beschrijft de gevolgen van de snelle verstedelijking vanaf 1980 in China voor wonen, werken, verkeer en milieu en beschrijft bij de maatregelen de voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	CE	CE	CE	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/8 De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
			n.v.t.	n.v.t.	26.1 Je herkent, beschrijft en verklaart de ligging van de betreffende stedelijke zones in China op kaarten en lucht- of satellietfoto's.	n.v.t	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/5 De kandidaat kan de ruimtelijke ontwikkelingen van megasteden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit beschrijven.
			n.v.t.	n.v.t.	26.2 Je beschrijft en verklaart de groei van desbetreffende stedelijke zones in China met behulp van de factoren natuurlijke aanwas en migratie.	n.v.t	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/5 De kandidaat kan de ruimtelijke ontwikkelingen van megasteden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit beschrijven.

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Bevolking en ruimte	Inzichtelijk maken wat bevolkingskenmerken zijn en hoe bevolking zich verhoudt tot andere geografische factoren.	Ruimtelijke ontwikkeling	n.v.t.	n.v.t.	26.3 Je beschrijft en verklaart de gevolgen van de snelle verstedelijking voor de inrichting en de ruimtelijke kwaliteit van de betreffende stedelijke zones en beschrijft de overeenkomsten en verschillen tussen de betreffende regio's.	n.v.t	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/5 De kandidaat kan de ruimtelijke ontwikkelingen van megasteden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit beschrijven.
			n.v.t.	n.v.t.	26.4 Je beschrijft en vergelijkt maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de betreffende stedelijke zones in China en beschrijft bij deze maatregelen de voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/5 De kandidaat kan de ruimtelijke ontwikkelingen van megasteden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit beschrijven.
			13a.2 Je beschrijft woningen en de woonomgeving in wijken/buurtten in de eigen regio.	13a.2 Je beschrijft woningen en de woonomgeving in wijken/buurtten in de eigen regio en legt verbanden tussen (gebieds)kenmerken van de ingerichte ruimte in de wijk/buurt.	13a.2 Je beschrijft woningen en de woonomgeving in wijken/buurtten in de eigen regio en legt verbanden tussen (gebieds)kenmerken van de ingerichte ruimte in de wijk/buurt.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven.	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven.	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven.
Burgerschap	Je bent je bewust van jouw rol in je omgeving en in de wereld. Je denkt kritisch na over de samenleving nu en in de toekomst.	Leefbaarheid	7b.2 Je noemt voorbeelden van directe en indirecte invloeden van energieverbruik op luchtverontreiniging en gezondheid.	7b.2 Je noemt voorbeelden van directe en indirecte invloeden van energieverbruik op luchtverontreiniging en gezondheid.	7b.2 Je noemt voorbeelden van directe en indirecte invloeden van energieverbruik op luchtverontreiniging en gezondheid.	SE	SE	SE	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven
			15.2 Je beschrijft en verklaart verschillen ten aanzien van gezondheidszorg en voedselvoorziening binnen de VS.	15.2 Je beschrijft en verklaart verschillen ten aanzien van gezondheidszorg en voedselvoorziening binnen de VS en Nigeria en vergelijkt en verklaart verschillen tussen beide landen met elkaar.	15.2 Je beschrijft en verklaart verschillen ten aanzien van gezondheidszorg en voedselvoorziening binnen de VS en Nigeria en vergelijkt en verklaart verschillen tussen beide landen met elkaar.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			15.3 Je beschrijft en verklaart de voedselzekerheid en maatregelen om voedselzekerheid te waarborgen in de VS.	15.3 Je beschrijft de voedselzekerheid en maatregelen om voedselzekerheid te waarborgen in de VS en Nigeria en vergelijkt en verklaart de verschillen tussen beide landen met elkaar.	15.3 Je beschrijft de voedselzekerheid en maatregelen om voedselzekerheid te waarborgen in de VS en Nigeria en vergelijkt en verklaart de verschillen tussen beide landen met elkaar.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Burgerschap	Je bent je bewust van jouw rol in je omgeving en in de wereld. Je denkt kritisch na over de samenleving nu en in de toekomst.	Leefbaarheid	14.2 Je beschrijft en verklaart regionale verschillen in de kwaliteit van de woon- en leefomgeving (kwaliteit van de ruimte, lucht en water) in Nederland.	14.2 Je beschrijft en verklaart regionale verschillen in de kwaliteit van de woon- en leefomgeving (kwaliteit van de ruimte, lucht en water) in Nederland.	14.2 Je beschrijft en verklaart regionale verschillen in de kwaliteit van de woon- en leefomgeving (kwaliteit van de ruimte, lucht en water) in Nederland.	SE	Se	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
			n.v.t.	14.4. Je beschrijft het beleid van overheden ten aanzien van welvaart, gezondheid en leefomgeving.	14.4. Je beschrijft het beleid van overheden ten aanzien van welvaart, gezondheid en leefomgeving.	n.v.t.	SE	SE	n.v.t.	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
			13a.1 Je geeft voorbeelden van zichtbare kenmerken en statistische gegevens die een indicatie geven van welvaart en welzijn in wijken/buurt en uitleggen dat je voorzichtig moet zijn om	13a.1 Je geeft voorbeelden van zichtbare kenmerken en statistische gegevens die een indicatie geven van welvaart en welzijn in wijken/buurt en uitleggen dat je voorzichtig moet zijn om	13a.1 Je geeft voorbeelden van zichtbare kenmerken en statistische gegevens die een indicatie geven van welvaart en welzijn in wijken/buurt en uitleggen dat je voorzichtig moet zijn om	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven
			13b.1 Je beschrijft en verklaart de belangrijkste recente veranderingen met betrekking tot woningen en woonomgeving in de eigen regio.	13b.1 Je beschrijft en verklaart de belangrijkste recente veranderingen met betrekking tot woningen en woonomgeving in de eigen regio.	13b.1 Je beschrijft en verklaart de belangrijkste recente veranderingen met betrekking tot woningen en woonomgeving in de eigen regio.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven
			13b.2 Je beschrijft de belangrijkste veranderingen in de samenstelling van de bevolking en huishoudens in de eigen regio.	13b.2 Je beschrijft de belangrijkste veranderingen in de samenstelling van de bevolking en huishoudens in de eigen regio en verklaart de daaruit voortvloeiende	13b.2 Je beschrijft de belangrijkste veranderingen in de samenstelling van de bevolking en huishoudens in de eigen regio en verklaart de daaruit voortvloeiende	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven
			13b.3 Je noemt de instellingen in de eigen regio die bezig houden met welvaart en welzijn en beschrijft hun hoofdtaken.	13b.3 Je noemt de instellingen in de eigen regio die bezig houden met welvaart en welzijn en beschrijft hun hoofdtaken.	13b.3 Je noemt de instellingen in de eigen regio die bezig houden met welvaart en welzijn en beschrijft hun hoofdtaken.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	AK/K/7 De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven
			19c.1 Je beoordeelt de inrichting van een wijk/buurt in de eigen regio op(sociale) veiligheid en voorgestelde maatregelen en beoordeelt (her)inrichtingsvoorstellen om de veiligheid te verbeteren.	19c.1 Je beoordeelt de inrichting van een wijk/buurt in de eigen regio op(sociale) veiligheid en voorgestelde maatregelen en beoordeelt (her)inrichtingsvoorstellen om de veiligheid te verbeteren.	19c.1 Je beoordeelt de inrichting van een wijk/buurt in de eigen regio op(sociale) veiligheid en voorgestelde maatregelen en beoordeelt (her)inrichtingsvoorstellen om de veiligheid te verbeteren.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Burgerschap		Sociale samenhang	19c.2 Je beoordeelt voorgestelde maatregelen om de sociale samenhang in een wijk/buurt te versterken en stelt zelf maatregelen of oplossingen voor.	19c.2 Je beoordeelt voorgestelde maatregelen om de sociale samenhang in een wijk/buurt te versterken en stelt zelf maatregelen of oplossingen voor.	19c.2 Je beoordeelt voorgestelde maatregelen om de sociale samenhang in een wijk/buurt te versterken en stelt zelf maatregelen of oplossingen voor.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit
			19a.3 Je beschrijft uitingen van sociale samenhang in een wijk/buurt in de eigen regio.	19a.3 Je beschrijft uitingen van sociale samenhang in een wijk/buurt in de eigen regio.	19a.3 Je beschrijft uitingen van sociale samenhang in een wijk/buurt in de eigen regio.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit
			19b.1 Je beschrijft veranderingen in sociale en culturele achtergrond van de bevolking van de eigen regio.	19b.1 Je beschrijft veranderingen in sociale en culturele achtergrond van de bevolking van de eigen regio.	19b.1 Je beschrijft veranderingen in sociale en culturele achtergrond van de bevolking van de eigen regio.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit
			19b.2 Je noemt instellingen en initiatieven in de eigen regio noemen die zich bezig houden met het bevorderen van sociale samenhang en burgerzin en beschrijft hun activiteiten.	19b.2 Je noemt instellingen en initiatieven in de eigen regio noemen die zich bezig houden met het bevorderen van sociale samenhang en burgerzin en beschrijft hun activiteiten.	19b.2 Je noemt instellingen en initiatieven in de eigen regio noemen die zich bezig houden met het bevorderen van sociale samenhang en burgerzin en beschrijft hun activiteiten.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit
			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Duurzaamheid	Je bent je bewust van het gebruik van de aarde door de mens en je hebt inzicht in de gevolgen daarvan.	Natuurlijke hulpbronnen en bronnen van energie	n.v.t.	n.v.t.	23.1 Je beschrijft en verklaart de ligging van grote hydro-electriciteitsprojecten in het Amazonegebied en voor en nadelen van die projecten voor de verschillende belangengroepen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/2 De kandidaat kan de verhouding tussen de verschillende gebruikte bronnen van energie in een buiten-Europese macroregio beschrijven en de voor- en nadelen van die energiebronnen beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	23.2 Je beschrijft de uitbreiding van het landbouwareaal in het Amazonegebied voor de productie van biobrandstoffen en beschrijft en verklaart voor- en nadelen voor de verschillende belangengroepen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/2 De kandidaat kan de verhouding tussen de verschillende gebruikte bronnen van energie in een buiten-Europese macroregio beschrijven en de voor- en nadelen van die energiebronnen beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	23.3. Je beschrijft de winning van fossiele brandstoffen in het Amazonegebied en beschrijft en verklaart voor- en nadelen voor de verschillende belangengroepen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/2 De kandidaat kan de verhouding tussen de verschillende gebruikte bronnen van energie in een buiten-Europese macroregio beschrijven en de voor- en nadelen van die energiebronnen beschrijven

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Duurzaamheid	Je bent je bewust van het gebruik van de aarde door de mens en je hebt inzicht in de gevolgen daarvan.	Natuurlijke hulpbronnen en bronnen van energie	n.v.t.	n.v.t.	23.4. Je beschrijft en beargumenteert het belang van natuur en milieu van het Amazonegebied of en waarom behoud van natuur en milieu van het gebied een Braziliaanse zaak/verantwoordelijkheid is of een internationale zaak.	n.v.t	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/2 De kandidaat kan de verhouding tussen de verschillende gebruikte bronnen van energie in een buiten-Europese macroregio beschrijven en de voor- en nadelen van die energiebronnen beschrijven
			9.1 Je beschrijft de aard en herkomst van bronnen van energie in Brazilië.	9.1 Je beschrijft de aard en herkomst van bronnen van energie in Brazilië.	9.1 Je beschrijft de aard en herkomst van bronnen van energie in Brazilië.	SE	SE	SE	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven
			8.1 Je beschrijft de aard en herkomst van bronnen van energie in Nederland.	8.1 Je beschrijft de aard en herkomst van bronnen van energie in Nederland en Frankrijk en beschrijft en verklaart de overeenkomsten en verschillen tussen beide landen.	8.1 Je beschrijft de aard en herkomst van bronnen van energie in Nederland en Frankrijk en beschrijft en verklaart de overeenkomsten en verschillen tussen beide landen.	SE	SE	SE	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.
			7a.1 Je beschrijft het gebruik van energie (aard en omvang) in de eigen regio beschrijven en legt verbanden met eindigheid.	7a.1 Je beschrijft het gebruik van energie (aard en omvang) in de eigen regio beschrijven en legt verbanden met eindigheid.	7a.1 Je beschrijft het gebruik van energie (aard en omvang) in de eigen regio beschrijven en legt verbanden met eindigheid.	SE	SE	SE	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven
			7b.1 Je beschrijft verschuivingen naar andere vormen van energiegebruik in eigen regio.	7b.1 Je beschrijft verschuivingen naar andere vormen van energiegebruik in eigen regio.	7b.1 Je beschrijft verschuivingen naar andere vormen van energiegebruik in eigen regio.	SE	SE	SE	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT	
Duurzaamheid	Je bent je bewust van het gebruik van de aarde door de mens en je hebt inzicht in de gevolgen daarvan.	Natuurlijke hulpbronnen en bronnen van energie	7c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het directe en indirecte energiegebruik en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om duurzamer met energie om te gaan.	7c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het directe en indirecte energiegebruik en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om duurzamer met energie om te gaan.	7c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het directe en indirecte energiegebruik en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om duurzamer met energie om te gaan.	SE	SE	SE	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	
		Versterkt broeikaseneffect	4c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het klimaat en het milieu en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om ongewenste invloeden op klimaat en milieu te voorkomen of te verminderen.	4c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het klimaat en het milieu en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om ongewenste invloeden op klimaat en milieu te voorkomen of te verminderen.	4c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het klimaat en het milieu en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om ongewenste invloeden op klimaat en milieu te voorkomen of te verminderen.	SE	SE	SE	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	
			n.v.t	6.4 Je beschrijft mogelijke gevolgen van het versterkt broeikaseneffect en daaruit voortvloeiende dilemma's voor de VS.	6.4 Je beschrijft mogelijke gevolgen van het versterkt broeikaseneffect en daaruit voortvloeiende dilemma's voor de VS.	6.4 Je beschrijft mogelijke gevolgen van het versterkt broeikaseneffect en daaruit voortvloeiende dilemma's voor de VS.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
			n.v.t	6.5 Je beschrijft voorbeelden van maatregelen in de V.S. om oorzaken van het versterkt broeikaseneffect tegen te gaan en effecten te verminderen en beschrijft voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	6.5 Je beschrijft voorbeelden van maatregelen in de V.S. om oorzaken van het versterkt broeikaseneffect tegen te gaan en effecten te verminderen en beschrijft voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	6.5 Je beschrijft voorbeelden van maatregelen in de V.S. om oorzaken van het versterkt broeikaseneffect tegen te gaan en effecten te verminderen en beschrijft voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t	CE	CE	n.v.t.	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
			n.v.t	5.6 Je beschrijft de mogelijke samenhang tussen het versterkt broeikaseneffect en klimaatverandering voor Nederland en Spanje.	5.6 Je beschrijft de mogelijke samenhang tussen het versterkt broeikaseneffect en klimaatverandering voor Nederland en Spanje.	5.6 Je beschrijft de mogelijke samenhang tussen het versterkt broeikaseneffect en klimaatverandering voor Nederland en Spanje.	n.v.t	CE	CE	n.v.t.	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			n.v.t.	5.8 Je beschrijft mogelijke maatregelen tegen de gevolgen van het versterkte broeikaseneffect voor Nederland en Spanje en beschrijft voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	5.8 Je beschrijft mogelijke maatregelen tegen de gevolgen van het versterkte broeikaseneffect voor Nederland en Spanje en beschrijft voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	5.8 Je beschrijft mogelijke maatregelen tegen de gevolgen van het versterkte broeikaseneffect voor Nederland en Spanje en beschrijft voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t	CE	CE	n.v.t.	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Duurzaamheid	Je bent je bewust van het gebruik van de aarde door de mens en je hebt inzicht in de gevolgen daarvan.	Voedselvoorziening	n.v.t.	n.v.t.	25.3 Je beschrijft de effecten van de oliewinning op voedselvoorziening (landbouw en visserij) en gezondheid in de kustzone van Nigeria.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/4 De kandidaat kan de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	25.4 Je beschrijft voorbeelden van de invloed van de wereldmarkt op voedselvoorziening en gezondheidszorg in Nigeria.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/4 De kandidaat kan de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	25.5. Je noemt maatregelen en initiatieven van de overheid, niet-gouvernementele organisaties en bedrijven om voedselvoorziening, gezondheid en gezondheidszorg in Nigeria te verbeteren en geeft daarover een beargumenteerde mening.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/4 De kandidaat kan de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven
			15.4 Je beschrijft en verklaart de positie van de VS op de internationale markt voor voedsel en agrarische grondstoffen.	15.4 Je beschrijft de positie van de VS en Nigeria op de internationale markt voor voedsel en agrarische grondstoffen en vergelijkt en verklaart verschillen tussen beide landen met elkaar.	15.4 Je beschrijft de positie van de VS en Nigeria op de internationale markt voor voedsel en agrarische grondstoffen en vergelijkt en verklaart verschillen tussen beide landen met elkaar.	SE	SE	CE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren.	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.
			15.4 Je beschrijft en verklaart de positie van de VS op de internationale markt voor voedsel en agrarische grondstoffen.	15.4 Je beschrijft de positie van de VS en Nigeria op de internationale markt voor voedsel en agrarische grondstoffen en vergelijkt en verklaart verschillen tussen beide landen met elkaar.	15.4 Je beschrijft de positie van de VS en Nigeria op de internationale markt voor voedsel en agrarische grondstoffen en vergelijkt en verklaart verschillen tussen beide landen met elkaar.	SE	SE	CE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren.	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Globalisering	Het proces van internationaler worden van betrekkingen tussen gebieden en de schaalvergroting in de economie inzichtelijk maken.	Middelen van bestaan	n.v.t.	n.v.t.	27.3 Je beschrijft en verklaart voor- en nadelen van grondstoffenwinning, visserij en scheepvaart in de Noordelijke IJszee vanuit verschillende dimensies.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/6 De kandidaat kan verschillende regionale tegenstellingen in een buiten-Europese macroregio beschrijven en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven.
			14.1 Je beschrijft en verklaart welvaart en regionale verschillen in welvaart (ten aanzien van werk, werkgelegenheid en inkomen) en gezondheid in Nederland.	14.1 Je beschrijft en verklaart welvaart en regionale verschillen in welvaart (ten aanzien van werk, werkgelegenheid en inkomen) en gezondheid in Nederland.	14.1 Je beschrijft en verklaart welvaart en regionale verschillen in welvaart (ten aanzien van werk, werkgelegenheid en inkomen) en gezondheid in Nederland.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
		Transport en vervoer	12.3 Je beschrijft en verklaart het belang van water voor transport in het Midden-Oosten.	12.3 Je beschrijft en verklaart het belang van water voor transport in het Midden-Oosten en China en beschrijft en verklaart de overeenkomsten en verschillen.	12.3 Je beschrijft en verklaart het belang van water voor transport in het Midden-Oosten en China en beschrijft en verklaart de overeenkomsten en verschillen.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van later en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van later en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken
			11.3 Je beschrijft en verklaart het belang van water voor transport in Nederland.	11.3 Je beschrijft en verklaart het belang van water voor transport in Nederland en beschrijft en verklaart het belang van watertransport in Nederland.	11.3 Je beschrijft en verklaart het belang van water voor transport in Nederland en beschrijft en verklaart het belang van watertransport in Nederland.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.
			8.3 Je beschrijft en verklaart vervoer en transport van energie en de bijbehorende infrastructuur in West-Europa en de positie en rol van Nederland daarin.	8.3 Je beschrijft en verklaart vervoer en transport van energie en de bijbehorende infrastructuur in West-Europa en de positie en rol van Nederland daarin.	8.3 Je beschrijft en verklaart vervoer en transport van energie en de bijbehorende infrastructuur in West-Europa en de positie en rol van Nederland daarin.	SE	SE	SE	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/5 De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT	
Grenzen en identiteit	Bewust zijn van de culturele diversiteit in je omgeving en de wereld en betekenis van gebieden voor mensen op waarde schatten	Cultuur	21.1 Je typeert Rusland als veelvolkerenstaat door de etnische samenstelling, ontwikkeling en de spreiding van bevolkingsgroepen in Rusland te beschrijven	21.1 Je typeert Rusland als veelvolkerenstaat door de etnische samenstelling, ontwikkeling en de spreiding van bevolkingsgroepen in Rusland te beschrijven	21.1 Je typeert Rusland als veelvolkerenstaat door de etnische samenstelling, ontwikkeling en de spreiding van bevolkingsgroepen in Rusland te beschrijven	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan territoriale conflicten in een buiten-Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen	AK/K/9 De kandidaat kan territoriale conflicten in een buiten-Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen	AK/K/9 De kandidaat kan territoriale conflicten in een buiten-Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen	
			20.4 Je beschrijft verschillen in regionale identiteit in Nederland en beschrijft hoe en in hoeverre de bestuurlijke indeling van Nederland regionale identiteit aansluit bij de inwoners.	20.4 Je beschrijft verschillen in regionale identiteit in Nederland en België en beschrijft hoe en in hoeverre de bestuurlijke indeling van Nederland en België aansluit bij de regionale identiteit van de inwoners.	20.4 Je beschrijft verschillen in regionale identiteit in Nederland en België en beschrijft hoe en in hoeverre de bestuurlijke indeling van Nederland en België aansluit bij de regionale identiteit van de inwoners.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/9 De kandidaat kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa, beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/9 De kandidaat kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa, beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	
		Europa	14.3 Je beschrijft de positie van Nederland binnen Europa ten aanzien van welvaart.	14.3 Je beschrijft de positie van Nederland binnen Europa ten aanzien van welvaart en kwaliteit van de leefomgeving.	14.3 Je beschrijft de positie van Nederland binnen Europa ten aanzien van welvaart en kwaliteit van de leefomgeving.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	
			20.1 Je geeft voorbeelden van manieren waarop het territorium van Nederland is begrensd, de principes omschrijven waarop de grenzen zijn gebaseerd en beschrijft de aard van de grenzen.	20.1 Je geeft voorbeelden van manieren waarop het territorium van Nederland is begrensd, de principes omschrijven waarop de grenzen zijn gebaseerd en beschrijft de aard van de grenzen.	20.1 Je geeft voorbeelden van manieren waarop het territorium van Nederland is begrensd, de principes omschrijven waarop de grenzen zijn gebaseerd en beschrijft de aard van de grenzen.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/9 De kandidaat kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa, beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/9 De kandidaat kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa, beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	
			n.v.t.	n.v.t.	27.4 Je beschrijft internationale verdragen die betrekking hebben op gebruik van de Noordelijke IJszee en gaat na hoe Rusland die verdragen naleeft.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/6 De kandidaat kan verschillende regionale tegenstellingen in een buiten-Europese macroregio beschrijven en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven
		Grenzen	n.v.t.	21.2 Je beschrijft welke vormen van regionale autonomie de staatkundige organisatie van Rusland etnische groepen biedt en hoe de rechten van minderheden worden gewaarborgd.	21.2 Je beschrijft welke vormen van regionale autonomie de staatkundige organisatie van Rusland etnische groepen biedt en hoe de rechten van minderheden worden gewaarborgd.	n.v.t.	SE	SE	n.v.t.	AK/K/9 De kandidaat kan territoriale conflicten in een buiten-Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen	AK/K/9 De kandidaat kan territoriale conflicten in een buiten-Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen	

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Grenzen en identiteit	Bewust zijn van de culturele diversiteit in je omgeving en de wereld en betekenis van gebieden voor mensen op waarde schatten	Grenzen	20.5 Je beschrijft voorbeelden van bestuurlijke samenwerking in Nederlands-Belgische grensgebieden en beschrijft voor- en nadelen daarvan voor bewoners aan weerszijden van de grens.	20.5 Je beschrijft voorbeelden van bestuurlijke samenwerking in Nederlands-Belgische grensgebieden en beschrijft en weegt af voor- en nadelen daarvan voor bewoners aan weerszijden van de grens.	20.5 Je beschrijft voorbeelden van bestuurlijke samenwerking in Nederlands-Belgische grensgebieden en beschrijft en weegt af voor- en nadelen daarvan voor bewoners aan weerszijden van de grens.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
			20.6 Je beschrijft en beoordeelt voorbeelden van (her)inrichtingsplannen in het Nederlands-Belgisch grensgebied of er sprake is van goed nabuurschap.	20.6 Je beschrijft en beoordeelt voorbeelden van (her)inrichtingsplannen in het Nederlands-Belgisch grensgebied of er sprake is van goed nabuurschap.	20.6 Je beschrijft en beoordeelt voorbeelden van (her)inrichtingsplannen in het Nederlands-Belgisch grensgebied of er sprake is van goed nabuurschap.	SE	SE	SE	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
			n.v.t.	20.2 Je beschrijft de essentie van afspraken/verdragen tussen Nederland en België over grenzen, grensverkeer en grensoverschrijdende rivieren.	20.2 Je beschrijft de essentie van afspraken/verdragen tussen Nederland en België over grenzen, grensverkeer en grensoverschrijdende rivieren.	n.v.t.	SE	SE	n.v.t.	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
			n.v.t.	20.3 Je beschrijft de omvang en richting van migratie en van grensoverschrijdend verkeer van personen en goederen tussen Nederland en België.	20.3 Je beschrijft de omvang en richting van migratie en van grensoverschrijdend verkeer van personen en goederen tussen Nederland en België.	n.v.t.	SE	SE	n.v.t.	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/7 De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren
			n.v.t.	n.v.t.	27.1 Je beschrijft en verklaart de kenmerken van natuur en milieu van de Noordelijke IJszee en beargumenteert of en waarom behoud van natuur en milieu van het gebied van belang is.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/7 De kandidaat kan verschillende regionale tegenstellingen in een buiten-Europese macroregio beschrijven en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	27.2 Je beschrijft de claims van Rusland op de Noordelijke IJszee en legt uit waarop deze en conflicterende claims met andere landen zijn gebaseerd.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/7 De kandidaat kan verschillende regionale tegenstellingen in een buiten-Europese macroregio beschrijven en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Grenzen en identiteit		Grenzen	19a.1 Je herkent en benoemt verschillende ruimtelijke indelingen van de eigen regio en beschrijft de aard van de grenzen.	19a.1 Je herkent en benoemt verschillende ruimtelijke indelingen van de eigen regio en beschrijft de aard van de grenzen.	19a.1 Je herkent en benoemt verschillende ruimtelijke indelingen van de eigen regio en beschrijft de aard van de grenzen.	SE	SE	SE	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit.	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit.	AK/K/9 De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit.
Landschappen (en menselijke activiteit)	Inzien dat landschapzones en natuurrampen gebonden zijn aan natuurwetten en de mens op verschillende schaalniveaus veranderingen in de biosfeer aanbrengt die gevolgen hebben voor bewoning en omgeving	Natuurrampen	n.v.t.	n.v.t.	22.1 Je beschrijft kenmerken van tropische stormen en tropische orkanen in het zuidoosten van de VS.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/1 De kandidaat kan het voorkomen van extreme weersomstandigheden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen om de gevolgen hiervan te beperken beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	22.2 Je verklaart het veelvuldig voorkomen van tropische stormen en tropische orkanen in het zuidoosten van de VS.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/1 De kandidaat kan het voorkomen van extreme weersomstandigheden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen om de gevolgen hiervan te beperken beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	22.3 Je beschrijft gevolgen van deze tropische stormen en tropische orkanen in het zuidoosten van de VS voor wonen, werken en verkeer.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/1 De kandidaat kan het voorkomen van extreme weersomstandigheden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen om de gevolgen hiervan te beperken beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	22.4 Je beschrijft en verklaart maatregelen om gevolgen van tropische stormen en orkanen in het zuidoosten van de VS te voorkomen of te verzachten of om de samenleving daarop voor te bereiden dan wel daaraan aan te passen, en beschrijven voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/1 De kandidaat kan het voorkomen van extreme weersomstandigheden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen om de gevolgen hiervan te beperken beschrijven
		Nederlandse landschappen	Je benoemt op een kaart of foto de onderdelen oeverwal, komgrond, uiterwaard, zomerdijk en winterdijk van het rivierlandschap.	Je benoemt op een kaart, foto of dwarsdoorsnede de onderdelen oeverwal, komgrond, uiterwaard, zomerdijk en winterdijk van het rivierlandschap.	Je benoemt op een kaart, foto of dwarsdoorsnede de onderdelen oeverwal, komgrond, uiterwaard, zomerdijk en winterdijk van het rivierlandschap.	n.v.t.	n.v.t.	SE	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Systeem aarde		Endogene krachten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		Exogene krachten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Systeem aarde	Inzichtelijk maken dat de aarde één groot natuurlijk systeem is met daarin deelsystemen die elkaar beïnvloeden. Het systeem aarde en de natuurlijke processen worden in gang gezet door de zon en de warmte uit de kern van de aarde	Klimaat	4c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het klimaat en het milieu en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om ongewenste invloeden op klimaat en milieu te voorkomen of te verminderen.	4c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het klimaat en het milieu en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om ongewenste invloeden op klimaat en milieu te voorkomen of te verminderen.	4c.1 Je benoemt en herkent gevolgen van eigen activiteiten voor het klimaat en het milieu en geeft voorbeelden van dingen die je/men kan doen en laten om ongewenste invloeden op klimaat en milieu te voorkomen of te verminderen.	SE	SE	SE	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren.
			4c.2 Je noemt mogelijke gevolgen van klimaatveranderingen voor de eigen regio en beschrijft en waardeert maatregelen en plannen ter voorkoming en vermindering hiervan.	4c.2 Je noemt mogelijke gevolgen van klimaatveranderingen voor de eigen regio en beschrijft en waardeert maatregelen en plannen ter voorkoming en vermindering hiervan.	4c.2 Je noemt mogelijke gevolgen van klimaatveranderingen voor de eigen regio en beschrijft en waardeert maatregelen en plannen ter voorkoming en vermindering hiervan.	SE	SE	SE	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren
			n.v.t.	5.7 Je beschrijft en verklaart mogelijke gevolgen van klimaatveranderingen in Nederland en Spanje voor natuurlijke vegetatie, landbouwgewassen, waterhuishouding en klimaatgebonden ziekten en plagen in Nederland.	5.7 Je beschrijft en verklaart mogelijke gevolgen van klimaatveranderingen in Nederland en Spanje voor natuurlijke vegetatie, landbouwgewassen, waterhuishouding en klimaatgebonden ziekten en plagen in Nederland.	n.v.t.	CE	CE	n.v.t.	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			6.2 Je beschrijft en verklaart de ligging en spreiding van de klimaten in de VS met behulp van de klimaatfactoren.	6.2 Je beschrijft en verklaart de ligging en spreiding van de klimaten in de VS met behulp van de klimaatfactoren.	6.2 Je beschrijft en verklaart de ligging en spreiding van de klimaten in de VS met behulp van de klimaatfactoren.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
			6.3 Je beschrijft en verklaart de samenhang tussen klimaatzones enerzijds en vegetatiezones en agrarisch bodemgebruik anderzijds in de VS.	6.3 Je beschrijft en verklaart de samenhang tussen klimaatzones enerzijds en vegetatiezones en agrarisch bodemgebruik anderzijds in de VS.	6.3 Je beschrijft en verklaart de samenhang tussen klimaatzones enerzijds en vegetatiezones en agrarisch bodemgebruik anderzijds in de VS.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren
			5.3 Je beschrijft en verklaart de kenmerken van het klimaat in Nederland (West-Europa) aan de hand van de klimaatfactoren.	5.3 Je beschrijft en verklaart de kenmerken van het klimaat in Nederland (West-Europa) en Spanje (Zuid-Europa) aan de hand van de klimaatfactoren.	5.3 Je beschrijft en verklaart de kenmerken van het klimaat in Nederland (West-Europa) en Spanje (Zuid-Europa) aan de hand van de klimaatfactoren.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Systeem aarde	Inzichtelijk maken dat de aarde één groot natuurlijk systeem is met daarin deelsystemen die elkaar beïnvloeden. Het systeem aarde en de natuurlijke processen worden in gang gezet door de zon en de warmte uit de kern van de aarde	Klimaat	5.5 Je beschrijft en verklaart de samenhang tussen klimaat enerzijds en agrarisch grondgebruik anderzijds in Nederland.	5.5 Je beschrijft en verklaart de samenhang tussen klimaat enerzijds en agrarisch grondgebruik anderzijds in Nederland en Spanje.	5.5 Je beschrijft en verklaart de samenhang tussen klimaat enerzijds en agrarisch grondgebruik anderzijds in Nederland en Spanje.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
		Weer	4a.1 Je herkent, benoemt, neemt waar en meet de weerelementen in de eigen regio.	4a.1 Je herkent, benoemt, neemt waar en meet de weerelementen in de eigen regio en schrijft aan de hand van een schrijfkader een weerbericht bij een gegeven weerkaart van een standaard weersituatie.	4a.1 Je herkent, benoemt, neemt waar en meet de weerelementen in de eigen regio en schrijft aan de hand van een schrijfkader een weerbericht bij een gegeven weerkaart van een standaard weersituatie.	SE	SE	SE	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren
			4a.2 Je leest weerkaarten en weerberichten voor kenmerkende weersituaties in de eigen regio in veel gebruikte media (krant en internet).	4a.2 Je leest en verklaart weerkaarten en weerberichten voor kenmerkende weersituaties in de eigen regio in veel gebruikte media (krant en internet).	4a.2 Je leest en verklaart weerkaarten en weerberichten voor kenmerkende weersituaties in de eigen regio in veel gebruikte media (krant en internet).	SE	SE	SE	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren
			4b.1 Je noemt voorbeelden in de eigen regio van: • invloeden van het weer op menselijke activiteiten en manieren om die invloeden te beperken; • invloeden van menselijke activiteiten op weer en klimaat.	4b.1 Je noemt voorbeelden in de eigen regio van: • invloeden van het weer op menselijke activiteiten en manieren om die invloeden te beperken; • invloeden van menselijke activiteiten op weer en klimaat.	4b.1 Je noemt voorbeelden in de eigen regio van: • invloeden van het weer op menselijke activiteiten en manieren om die invloeden te beperken; • invloeden van menselijke activiteiten op weer en klimaat.	SE	SE	SE	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren
			4b.2 Je noemt voorbeelden van sectoren / branches / beroepen in de eigen regio die van het weer afhankelijk zijn en waarvoor kennis van het weer van belang is.	4b.2 Je noemt voorbeelden van sectoren / branches / beroepen in de eigen regio die van het weer afhankelijk zijn en waarvoor kennis van het weer van belang is.	4b.2 Je noemt voorbeelden van sectoren / branches / beroepen in de eigen regio die van het weer afhankelijk zijn en waarvoor kennis van het weer van belang is.	SE	SE	SE	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren
			6.1 Je beschrijft en verklaart weerkaarten van de VS voor standaardsituaties in zomer en winter.	6.1 Je beschrijft en verklaart weerkaarten van de VS voor standaardsituaties in zomer en winter.	6.1 Je beschrijft en verklaart weerkaarten van de VS voor standaardsituaties in zomer en winter.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Systeem aarde	Inzichtelijk maken dat de aarde één groot natuurlijk systeem is met daarin deelsystemen die elkaar beïnvloeden. Het systeem aarde en de natuurlijke processen worden in gang gezet door de zon en de warmte uit de kern van de aarde	Weer	5.1 Je beschrijft het weer in Nederland aan de hand van de weerelementen temperatuur, neerslag, luchtdruk, wind en bewolking en verklaart voor gegeven omstandigheden het weer met behulp van weer-en klimaatfactoren.	5.1 Je beschrijft weer in Nederland en Spanje aan de hand van de weerelementen temperatuur, neerslag, luchtdruk, wind en bewolking en verklaart voor gegeven omstandigheden het weer met behulp van weer-en klimaatfactoren en beschrijft en verklaart verschillen tussen het weer in beide gebieden.	5.1 Je beschrijft weer in Nederland en Spanje aan de hand van de weerelementen temperatuur, neerslag, luchtdruk, wind en bewolking en verklaart voor gegeven omstandigheden het weer met behulp van weer-en klimaatfactoren en beschrijft en verklaart verschillen tussen het weer in beide gebieden.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			5.2 Je vult een gegeven weerkaart aan voor het opstellen van een weerbericht van standaard weersituaties in Nederland (West-Europa).	5.2 Je gebruikt weerkaarten, satellietbeelden en luchtfoto's van standaard weersituaties in Nederland (West-Europa) en Spanje (Zuid-Europa) bij het opstellen van een weerbericht voor Nederland en Spanje door een gegeven weerkaart aan te vullen en aan de hand van een schrijfkader een weer-bericht te schrijven bij een gegeven weerkaart.	5.2 Je gebruikt weerkaarten, satellietbeelden en luchtfoto's van standaard weersituaties in Nederland (West-Europa) en Spanje (Zuid-Europa) bij het opstellen van een weerbericht voor Nederland en Spanje door een gegeven weerkaart aan te vullen en aan de hand van een schrijfkader een weer-bericht te schrijven bij een gegeven weerkaart.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
			5.4 Je beschrijft en verklaart voorbeelden van de invloed van weer en klimaat op menselijke activiteiten in Nederland.	5.4 Je beschrijft en verklaart voorbeelden van de invloed van weer en klimaat op menselijke activiteiten in Nederland en in Spanje beschrijven en de verschillen en overeenkomsten.	5.4 Je beschrijft en verklaart voorbeelden van de invloed van weer en klimaat op menselijke activiteiten in Nederland en in Spanje beschrijven en de verschillen en overeenkomsten.	CE	CE	CE	AK/K/4 De kandidaat kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland beschrijven en verklaren	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/4 De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken
		Relaties tussen endogene en exogene processen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.				n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Water	Het voorkomen van water in verschillende verschijningsvormen en de existentiële rol van water voor het leven op aarde inzichtelijk maken.	Waterkringloop	10a.1 Je beschrijft de aard, omvang en herkomst van het water in de eigen regio en legt verbanden met hoogteligging en reliëf.	10a.1 Je beschrijft de aard, omvang en herkomst van het water in de eigen regio en legt verbanden met hoogteligging en reliëf.	10a.1 Je beschrijft de aard, omvang en herkomst van het water in de eigen regio en legt verbanden met hoogteligging en reliëf.	SE	SE	SE	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven
			10a.3 Je beschrijft voor de eigen regio hoe (drink)water wordt gewonnen en waarvoor het wordt gebruikt.	10a.3 Je beschrijft voor de eigen regio hoe (drink)water wordt gewonnen en waarvoor het wordt gebruikt.	10a.3 Je beschrijft voor de eigen regio hoe (drink)water wordt gewonnen en waarvoor het wordt gebruikt.	SE	SE	SE	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Water	Het voorkomen van water in verschillende verschijningsvormen en de existentiële rol van water voor het leven op aarde inzichtelijk maken.	Waterkringloop	12.1. Je beschrijft en verklaart de aanvoer, opslag en afvoer van water in de stroomgebieden van de grote rivieren in het Midden-Oosten.	12.1. Je beschrijft en verklaart de aanvoer, opslag en afvoer van water in de stroomgebieden van de grote rivieren in het Midden-Oosten en China beschrijven en verklaren en de overeenkomsten en verschillen.	12.1. Je beschrijft en verklaart de aanvoer, opslag en afvoer van water in de stroomgebieden van de grote rivieren in het Midden-Oosten en China beschrijven en verklaren en de overeenkomsten en verschillen.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken
			12.2. Je beschrijft en verklaart drinkwaterwinning en watergebruik in het Midden-Oosten.	12.2. Je beschrijft en verklaart drinkwaterwinning en watergebruik in het Midden-Oosten en China beschrijven en verklaren en de overeenkomsten en verschillen.	12.2. Je beschrijft en verklaart drinkwaterwinning en watergebruik in het Midden-Oosten en China beschrijven en verklaren en de overeenkomsten en verschillen.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken
			12.4. Je beschrijft en verklaart het toenemende watergebruik en de gevolgen daarvan in het Midden-Oosten.	12.4. Je beschrijft en verklaart het toenemende watergebruik en de gevolgen daarvan in het Midden-Oosten en China beschrijven en verklaren en de overeenkomsten en verschillen.	12.4. Je beschrijft en verklaart het toenemende watergebruik en de gevolgen daarvan in het Midden-Oosten en China beschrijven en verklaren en de overeenkomsten en verschillen.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken
			11.1 Je beschrijft de aanvoer, opslag en afvoer van water in de stroomgebieden van de grote rivieren in Nederland.	11.1 Je beschrijft en verklaart de aanvoer, opslag en afvoer van water in de stroomgebieden van de grote rivieren in Nederland beschrijven en verklaren.	11.1 Je beschrijft en verklaart de aanvoer, opslag en afvoer van water in de stroomgebieden van de grote rivieren in Nederland beschrijven en verklaren.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven
			n.v.t.	n.v.t.	24.1 Je beschrijft en verklaart de ligging van grote waterbouwkundige projecten in het Midden-Oosten.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/4 De kandidaat kan de waterhuishouding in een buiten-Europese macroregio beschrijven en maatregelen ter verbetering beschrijven

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel BB	Leerdoel KB	Leerdoel GT	SE/ CE BB	SE/ CE KB	SE/ CE GT	Eindtermen BB	Eindtermen KB	Eindtermen GT
Water	Het voorkomen van water in verschillende verschijningsvormen en de existentiële rol van water voor het leven op aarde inzichtelijk maken.	Waterkringloop	n.v.t.	n.v.t.	24.2 Je beschrijft en verklaart bij grote waterbouwkundige projecten voor- en nadelen voor de verschillende belangengroepen in het Midden-Oosten vanuit verschillende dimensies.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.	AK/V/4 De kandidaat kan de waterhuishouding in een buiten-Europese macroregio beschrijven en maatregelen ter verbetering beschrijven
		Waterproblematiek: te veel, te weinig, te vies	10b.2 Je noemt voorbeelden van directe en indirecte invloeden van menselijke activiteiten in de eigen regio op waterkwaliteit en kwantiteit.	10b.2 Je noemt voorbeelden van directe en indirecte invloeden van menselijke activiteiten in de eigen regio op waterkwaliteit en kwantiteit.	10b.2 Je noemt voorbeelden van directe en indirecte invloeden van menselijke activiteiten in de eigen regio op waterkwaliteit en kwantiteit.	SE	SE	SE	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven
			12.5 Je beschrijft en verklaart wateroverlast en watertekorten in het Midden-Oosten en de ruimtelijke gevolgen daarvan.	12.5 Je beschrijft en verklaart wateroverlast en watertekorten in het Midden-Oosten en China en de ruimtelijke gevolgen daarvan en beschrijft en verklaart overeenkomsten en verschillen.	12.5 Je beschrijft en verklaart wateroverlast en watertekorten in het Midden-Oosten en China en de ruimtelijke gevolgen daarvan en beschrijft en verklaart overeenkomsten en verschillen.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken
			12.6 Waterbeheer en maatregelen tegen wateroverlast en watertekort in het Midden-Oosten beschrijven.	12.6 Je beschrijft waterbeheer en maatregelen tegen wateroverlast en watertekort in het Midden-Oosten en China en de ruimtelijke effecten daarvan en beschrijft de voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	12.6 Je beschrijft waterbeheer en maatregelen tegen wateroverlast en watertekort in het Midden-Oosten en China en de ruimtelijke effecten daarvan en beschrijft de voor- en nadelen vanuit verschillende dimensies.	CE	CE	CE	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken	AK/K/6 De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken
						24.3 Je beschrijft en verklaart de internationale conflicten in het Midden-Oosten die voortkomen uit de aanleg van grote waterbouwkundige projecten en beschrijft en verklaart de mogelijke gevolgen.	n.v.t.	n.v.t.	CE	n.v.t.	n.v.t.

